

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra germanistiky

PhDr. Ing. Jindra Broukalová Ph. D.

Posudek diplomové práce Denisy Steffelové

Deutsche Jugendsprache der Gegenwart anhand der Jugendzeitschriften „Bravo“ und „Cool“ Eine sprachwissenschaftliche Untersuchung.

V předložené diplomové práci si Denisa Šteffelová vybrala sociolingvistické téma, zabývá se současným německým jazykem mládeže, který zkoumá na základě analýzy časopisu pro mladé Bravo vydávaného v SRN a obdobného rakouského časopisu Cool, tématické zaměření obou časopisů lze shrnout slovy hudba, móda, média. V první kapitole autorka představuje sociolingvistiku patřící k mladším lingvistickým disciplínám, které se konstituovaly až po druhé světové válce, přičemž zdůrazňuje pluralitu pojetí sociologického bádání a podrobně se zaměřuje na problematiku jazykových variet (lektů). Protože je jazyk mládeže varietou současné němčiny, nelze posuzovat jeho specifika bez znalosti charakteristických rysů současné němčiny, proto je popis tohoto fenoménu náplní druhé kapitoly. Popisu současné němčiny z hlediska morfologického, slovtvorného, lexikálního a syntaktického autorka věnuje podkapitulu 2.1, fenoménem „Denglisch“, který je pro téma diplomové práce zvláště relevantní, se autorka zabývá v podkapitole 2.2, předmětem podkapitoly 2.3 je diatopická variantnost současného jazyka. Ve třetí kapitole se autorka zamýšlí nad otázkou, co je vlastně jazyk mládeže (Jugendsprache), upozorňuje na komplexnost, multimedialitu a heterogenitu této jazykové variety a vymezuje její místo v jazykovém systému vzhledem k varietám standardní jazyk a současný jazyk. Důležité je, že v této kapitole autorka také i přes výše zmíněnou heterogenitu jazyka mládeže pojmenovává jeho výrazné rysy vytvářející určitou homogenitu.

Můstkem mezi teoretickou a teoreticko-analytickou částí diplomové práce je čtvrtá kapitola, v níž autorka přibližuje některé aspekty, jimiž se vyznačuje jazyk soudobých médií, přičemž jako výrazný rys vyzdvihuje koncepční oralitu (konzeptionelle Mündlichkeit) a sepětí textu s obrazem. V páté kapitole autorka nastiňuje způsob, jakým své šetření provádí, a stanovuje výzkumné hypotézy. Excerpovaná slova jsou klasifikována na základě odborné literatury a digitálního slovníku Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache.

V předložené diplomové práci Denisa Šteffelová prokázala, že je schopná pracovat s odbornou literaturou z oboru sociolingvistiky a provádět na základě poznatků, které jejím studiem získala, empirická lingvistická šetření. Sociolingvistická teorie je vysvětlována srozumitelně a přehledně, v kapitole 2.3 nadepsané Diatopische Varianz však autorka nejprve

hovoří o tom, že různé jazykové varianty mají rozdílnou prestiž, pokud by čtenář nevěděl, co adjektivum „diatopisch“ znamená, pochopí však teprve v průběhu četby, že jde o regionální varianty, z textu ovšem nevyplývá, jak vysokou prestiž základní regionální varianty němčiny vlastně mají. Vhodné by také bylo vysvětlit pojem „Publikumszeitschrift“.

Důležité je, že si autorka uvědomuje význam jazyka mládeže jako zdroje jazykových inovací a zabývá se jím především ve vztahu ke standardnímu jazyku, k vývoji jazyka a ke kultuře mládeže. Jako jevy, které výrazně ovlivňují jazykovou atmosféru, jsou konstatovány především výskyt anglicismů a proměna významu (Bedeutungswandel), u anglicismů je v teoretické části pozornost věnována stupni jejich integrace do německého textu. Vyhodnocení empirického šetření je formulováno stručně a jasně. Kladem práce, která má celkem osm příloh, z nichž se některé vztahují k sociolingvistické teorii, je zpřístupnění excerpovaných neologismů a jazykových inovací v příloze 7 a 8. Diplomová práce je psaná výbornou němčinou, v níž se gramatické či lexikální chyby vyskytují jen zcela ojediněle. Závěrem bych autorce ráda položila následující otázky. Jakým způsobem ovlivňuje psychologický profil „běžného“ pubescenta rysy jazyka mládeže? Existují styčné plochy mezi jazykem mládeže a argotem? Jak ovlivňuje současný jazyk mládeže hip-hop? Hraje v jazyce mládeže významnější roli reduplikace? Jsou substantiva „Mündlichkeit“ a „Sprechsprachlichkeit“ synonyma? Který z Vámi zkoumaných časopisů se Vám více líbil? Jakým způsobem využijete poznatky získané při psaní diplomové práce ve Vaší pedagogické praxi?

Hodnocení: **Diplomovou práci Denisy Šteffelové doporučuji k obhajobě.**

V Říčanech dne 23. srpna 2023